

14.marts 2011

CSB
Sagsnr.: 2011/020015
Sagsbehandler: IAR**Notat om fortolkning af beredskabsloven, specielt § 12, stk. 1**

Redningsberedskabet kan som udgangspunkt ikke opkræve betaling for løsning af de opgaver, der ligger inden for beredskabslovens rammer, medmindre der er konkret hjemmel til dette. Den eneste hjemmel af denne art i beredskabsloven findes i § 23 a, der vedrører redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg.

Efter beredskabsloven er redningsberedskabets grundlæggende opgave at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger, eller overhængende fare herfor.

Ifølge beredskabslovens § 12, stk. 1, skal det kommunale redningsberedskab kunne yde en forsvarlig indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger. Det fremgår af bemærkningerne til beredskabslovens § 12, at kommunerne både varetager brandslukning og en række redningsopgaver, idet der nævnes brande og eksplosionsulykker, sammenstyrtningsulykker, togulykker, flyulykker til lands, skibsykker ved kaj, naturkatastrofer og uheld, der kan medføre udslip og spredning i miljøet af farlige stoffer.

Opgavebeskrivelsen er meget bred, og beredskabslovens bestemmelser betragtes således traditionelt som en slags residualbestemmelser, der indebærer, at redningsberedskabet – ud over de mere præcist beskrevne opgaver i lovbemærkningerne – også har ansvaret for løsningen af opgaver, som ikke varetages af andre, og som indebærer overhængende fare for personer, ejendom eller miljø.

De opgaver, som omfattes af beredskabsloven, er som udgangspunkt akutte opgaver inden for beredskabslovens klassiske opgavesæt i situationer, hvor der er en overhængende fare for personer, dyr, ejendom og miljø. Akutfasen kan defineres som det tidsrum, hvor skaden fortsat udvikler sig, eller hvor der er risiko for, at en ny akutfase kan opstå. Denne definition anvendes i Beredskabsstyrelsens assistancebestemmelser fra september 2010 og gælder direkte for det statslige redningsberedskabs assistancer. Det er dog styrelsens opfattelse, at definitionen også er anvendelig på de kommunale redningsberedskabers opgaver.

Efter assistancebestemmelserne ligger også opgaver efter akutfasens ophør, hvor "netop Beredskabsstyrelsens bistand er *nødvendig* for at forebygge, begrænse eller afhjælpe skader på personer, ejendom eller miljøet" inden for opgavesættet. Her er tale om situationer, hvor det kun er redningsberedskabet, der har den viden, de kompetencer, det materiel mv., der er nødvendigt for at løse opgaven, og situationer, hvor der ikke er andre, der specifikt har ansvaret for at løse opgaven. Også her gælder, at situationen skal indebære overhæn-

gende fare for personer, dyr, ejendom og miljø. Efter styrelsens opfattelse ligger disse opgaver også inden for rammerne af beredskabslovens § 12, stk. 1, og er derfor opgaver, som de kommunale redningsberedskaber skal varetage.

De spørgsmål, som beredskabschefen i Rebild Kommune har forelagt i mail af 3. februar 2011, drejer sig alle om tøbrudsskader, herunder vand i ejendomme og på offentlige områder. Det skal understreges, at Beredskabsstyrelsen ikke kan give konkrete og almentgyldige svar på disse spørgsmål. Styrelsen kan alene angive nogle retningslinjer til brug for en konkret stillingtagen i hvert enkelt tilfælde. Det bemærkes, at den endelige fortolkning af beredskabslovens bestemmelser henhører under domstolene.

Hvis der er vand på en ejendom, og situationen er stabil, dvs. ikke truer med at udvikle sig yderligere, er pumpeassistance efter styrelsens opfattelse som udgangspunkt en opgave, der falder uden for beredskabslovens rammer – der er ikke tale om overhængende fare. Dette gælder også hvis de virksomheder, der naturligt tager sig af den slags opgaver, er optaget andetsteds og derfor ikke umiddelbart har tid. Men hvis der ikke er andre, der har de fornødne kompetencer, materiel mv. til at løse opgaven, vil den formentlig skulle betragtes som en ordinær opgave inden for beredskabslovens rammer. Det samme vil kunne gøre sig gældende, hvis udsættelsen i sig selv rummer en særlig risiko, eller hvis det er nødvendigt med et øjeblikkeligt indgreb for at undgå væsentlige problemer f.eks. i forhold til dyr på ejendommen.

Hvis vandet på ejendommen derimod vil true et større område, hvis man ikke akut griber ind og standser skadens udbredelse, vil opgaven formentlig kunne betragtes som en opgave, der ligger inden for beredskabslovens rammer.

Det kommunale redningsberedskab kan i visse tilfælde på ulovbestemt grundlag vælge at påtage sig en opgave, selv om denne efter et konkret skøn ligger uden for beredskabslovens rammer, men kan i så fald kræve sig betalt for ydelsen efter almindelige principper for prisfastsættelse af kommunale ydelser. Det forudsætter, at rekvirenten er bekendt med, at der vil blive opkrævet betaling for ydelsen og accepterer dette.

Det bemærkes, at der principielt bør anlægges den samme fortolkning af, hvilke opgaver det kommunale og det statslige redningsberedskab er forpligtede til at varetage. Det vil dog kunne forekomme, at det statslige redningsberedskab først indsættes på et tidspunkt, når skaderne er så massive, truende eller problematiske, at det statslige redningsberedskab ud fra et samlet, overordnet samfundsmæssigt synspunkt vælger at påtage sig opgaver uden at kræve betaling for det.